

Reisverslag Zuid Afrika

Deel 1

Maandag 21 november t/m donderdag 24 november 2016

Al een hele tijd heb ik naar deze reis uitgekeken en dan krijg je er toch een bepaalde voorstelling van in je hoofd. Wat ik mij vooral afvroeg van tevoren is of het leven in Afrika net zo snel gaat als dat in Nederland. Mijn ervaring in Nederland is een vrij haastig leven met veel prikkels gedurende een dag. Veel dingen veranderen en zijn steeds in ontwikkeling waardoor je constant aan het schakelen bent. Zo ook in het onderwijs. Waardoor het kan gebeuren dat de basale dingen misschien over het hoofd worden gezien of naar de achtergrond verdwijnen. Ik vraag me af of het leven in Afrika "simpeler" is en meer gericht op basale dingen die voor ons wel of niet vanzelfsprekend zijn. Zoals het zorgen voor eten, met elkaar in een kleine ruimte wonen en het zorgen voor je familie en gezin. Ook ben ik heel benieuwd wat er in het onderwijs wordt aangeboden, wat hun richtlijn is en waar de prioriteiten liggen.

Zoals van tevoren besproken is, zullen we ook situaties gaan zien waarin mensen lijden. Zowel volwassenen als kinderen. Er is een heel hoog percentage mensen die besmet zijn met hiv. Zo ook kinderen. Er is veel armoede en mensen leven in armoedige omstandigheden. Er is een hoog percentage criminaliteit wat voortkomt uit een wat je noemt uitzichtloze toekomst. Misbruik, mishandeling en ziek zijn is een dagelijks straatbeeld. Bij ons in Nederland kennen wij ook ziekte en gebeuren er ook dingen die wij als zeer schokkend ervaren. Althans, als ik voor mijzelf spreek. Ik kan me niet voorstellen hoe het moet zijn in een situatie van misbruik of mishandeling.

Omdat deze dingen relatief veel voorkomen in Afrika, meer dan in Nederland, vraag ik mij af of "leed" een relatief begrip is. Ga je er anders mee om door de cultuur en maatschappij waarin je bent opgegroeid, of voelt het voor een ieder zo'n beetje hetzelfde? Kan het zijn dan wij daardoor van een mug een olifant maken, omdat het voor ons ook echt een olifant is en voor de mensen hier een mug? Waar ik van tevoren ook mee zat, is dat er mensen zijn die zeggen: 'Helpen in een land met veel armoede heeft geen zin, er zijn te grote problemen die toch nooit opgelost gaan worden, dus dat kleine beetje helpt niet.'

Hebben die mensen gelijk? Is het inderdaad water naar de zee dragen?

Als ik me verplaats in een situatie van armoede, dan zou ik blij zijn met de hulp die er kwam. Ik zou niet zeggen: 'Nee ik hoef geen hulp, ik ben er toch maar één van velen.' Zoals ik het nu zie, van tevoren, kan het helpen van enkele mensen een verschil maken. Voor hun, maar ook voor anderen die zien hoe het ook kan. Wie weet denk ik daar na deze week heel anders over, dat kan ook.

Na een best lange vlucht (inclusief luchtzak tijdens de vlucht!) van 11 uur zijn we zondag avond op Johannesburg airport geland. Of zoals de afrikanen zeggen: 'Joburg'.

Quinton onze driver/goede vriend van René stond al op ons te wachten. Hij zal de hele reis bij ons blijven.

De maandag begon al vroeg. We zijn om 8 uur al richting Tzazeen (Limpopo) gereden, wat een rit van bijna 6 uur was richting het noorden. Daar aangekomen zijn we gelijk doorgereden naar het eerste project: het kantoor van de organisatie Anova, wie de Mobile Health Unit onder hun hoede hebben. Zij werken samen met Orange Babies en Stichting Opstap. Ook hebben zij een aantal kinderen onder hun hoede die hulp nodig hebben door omstandigheden.

De medewerkers van Anova: Ntembi, Mougadi en Memeele, zijn zeer gepassioneerd en bevlogen met hun werk. Wat ze doen komt echt uit hun hart.

Nadat we ons hadden voorgesteld en even kennis hadden gemaakt zijn we richting het ziekenhuis gegaan, waar Rose ligt. Rose is een meisje van 14 die hiv positief is. Haar moeder is overleden aan hiv en haar vader is spoorloos. Rose werd zwaar ondervoed en ziek aangetroffen bij haar familie. Ze is nu onder toezicht van Anova. Ntembi en de anderen van het team zijn erg met haar begaan.

Rose is een innemend en slim meisje. We vroegen aan haar hoe het komt dat zij zo goed Engels sprak. Ze vertelde dat zij dit zichzelf heeft geleerd door te luisteren naar anderen en door te vragen of mensen dingen op wilden schrijven die zij dan kon lezen. Ze wil later graag dokter worden en ik geloof echt dat het haar gaat lukken met deze instelling. Na alles wat zij heeft meegemaakt is het een heel positief ingesteld meisje. Ik kan me niet voorstellen hoe moeilijk het emotioneel moet zijn, als je het beseft hebt dat niemand van je familie voor je wil zorgen omdat je ziek bent. Ik zou me zo alleen voelen. Rose krijgt heel af en toe bezoek van haar zus in het ziekenhuis. Tijdens de autorit (de volgende dag) heb ik haar gevraagd wat ze zoal doet in het ziekenhuis. Ze vertelde dat ze zich soms heel alleen voelt en dan aan haar moeder denkt.

Mijn hart breekt bij het horen van zoiets. Dat kunnen de meeste van ons zich echt niet voorstellen hoe dat moet zijn voor een kind van pas 14 jaar!! Nadat we wat cadeautjes hebben achtergelaten in het ziekenhuis en Rose een dikke knuffel hadden gegeven gingen we weer op pad.

Dit maal naar Sejelete. Ook zij is 14 jaar en besmet met hiv. Ze is vanaf haar 8^e vrijwel direct na het overlijden van haar moeder (aan hiv), ernstig misbruikt door haar vader. Het was best een stuk rijden. We reden meer richting het platteland, waar ieder huis een kleine tuin heeft met een klein huisje er op. Wij zijn bij Sejelete haar oma thuis op bezoek geweest omdat Sejelete daar sinds het ingrijpen van Orange Babies met haar 2 broers en 2 zussen woont. Toen we er aankwamen zat de familie al klaar voor ons bezoek. Wij zijn bij ze gaan zitten en zijn door Ntembi voorgesteld. De tuin was keurig aangeveegd. Ik voelde me erg opgelaten, omdat de familie zich had uitgesloofd om er netjes bij te zitten voor onze komst. Ik had zo wel willen zeggen: 'We komen alleen maar om te kijken wat we kunnen doen om te helpen. Wij zijn hetzelfde als jullie en niet meer of minder!' Het liefst was ik een soort onzichtbaar iemand geweest op dat moment. Ik wil niet dat de mensen daar denken daar heb je blanke westerlingen die misschien wat geld komen brengen. Ook al is het zo en doen we het om te helpen. Maar niet omdat wij ons op wat voor vlak beter voelen. Graag had ik de mensen beter leren kennen en met ze in gesprek gegaan over alledaagse dingen. Maar omdat zij niet zo goed engels spraken was dat wat lastig. Aan Sejelete kon je zien dat de dingen die ze heeft meegemaakt haar beschadigd hebben. Ze zeggen dat ze verstandelijk beperkt is en het verstand van een kind van 8 heeft. In mijn opinie is Sejelete niet verstandelijk beperkt, maar heeft ze een achterstand opgelopen door alles wat haar is overkomen. Afschuwelijk. Ze heeft heel veel operaties moeten ondergaan om haar situatie weer leefbaar te maken na het misbruik. Wat zou er in haar hoofd omgaan..

Ook daar hebben we wat cadeautjes achtergelaten waar de kinderen erg blij mee waren. Al met al voelde het niet alsof de familie ongelukkig was. Ze hadden elkaar en een best prima huis om in te wonen. Ze oogden tevreden met wat ze hadden en de onderling hebben was duidelijk zichtbaar.

(In Afrika is familie heel belangrijk. Grootouders staan op voetstuk. Kinderen en kleinkinderen luisteren naar hun over hun volk en het land. Door de huidige ontwikkelingen (mobiele telefoons) gaan deze verhalen steeds meer verloren)helaas.)

band die ze

een verhalen

Na deze twee bezoeken is besloten dat Stichting Opstap voor medicijnen, onderwijs en onderdak gaat zorgen voor Rose voor de komende drie jaar. Voor Sejelete zal Stichting Opstap voor de nodige medische kosten en spullen zorgen. Ook wordt haar oudere broer van 16 ondersteund tijdens zijn opleiding, zodat hij later voor zijn broertjes en zusjes (deels) kan zorgen.

Het was een hele enerverende dag met veel indrukken. We waren in de avond ook aardig moe. We wisten nog niet dat deze dag het begin was van een reeks zeer vermoeiende (leuke!!) dagen...

De tweede dag zijn we ook weer vroeg opgestaan om een voorlichting voor zwangere vrouwen bij te wonen. De voorlichting werd verzorgd door het team van Anova. Er werden hele praktische dingen verteld. Over hiv en de kans op besmetting en het gebruik van medicijnen. Maar probeerden ze de vrouwen over te halen om borstvoeding te geven en deden dit met een pop voor.

2 uur lang hebben wij en ongeveer 20 vrouwen uit het dorp geluisterd naar de voorlichting, die werd gegeven door een hele enthousiaste Mougadi!! Wat een passie straalt er van deze vrouwen af. Ik kan me voorstellen dat de zwangere vrouwen die er zaten hun kennis over nemen.

Een hele hoop dingen over hiv en de besmetting waren mij nog niet bekend. Wist je dat:

- Als een met hiv besmette zwangere vrouw binnen 2 maanden na aanvang van haar zwangerschap begint met medicatie de kans op een gezonde baby bijna 100% is?
- De medicijnen die de vrouw krijgt tijdens haar zwangerschap direct ook werken voor het (ongeboren) kind;
- Borstvoeding sterk geadviseerd wordt, juist bij met hiv besmette moeders omdat de kinderen via deze weg ook medicatie binnen krijgen en de kans op een blijvend gezond en niet besmet kind heel groot is;
- De vrouwen in Zuid-Afrika liever geen borstvoeding geven;
- In Zuid-Afrika kinderen vaak ziek worden door flesvoeding, omdat de kwaliteit van het water heel slecht is en de hygiëne bij het schoonmaken van de flessen vaak onvoldoende is?

De praktische dingen zoals het schoonmaken van de flesjes liet Mougadi ook zien.

Op het terrein was ook de Mobile Health Clinic aanwezig om de vrouwen die het willen te testen op hiv. Deze bus, welke dient als dokterspost is in 2013 gelanceerd door Stichting Opstap en Orange Babies.

Deze mobiele kliniek probeert mensen in afgelegen gebieden te helpen. Niet alleen worden er hiv-testen afgenomen, er wordt ook aan CD4-counting gedaan (dan wordt er gekeken in welk stadium de ziekte is) en er wordt getest op baarmoederhalskanker, oogziekten en soa's. Ook wordt de algemene gezondheid van mensen getest. Daarnaast wordt er massaal voorlichting gegeven om het stigma en taboe rondom hiv te doorbreken en om te voorkomen dat het kindje al in de buik wordt besmet. Dit alles wordt in samenwerking gedaan met de verschillende lokale gemeenschappen en in overleg met de traditionele leiders, om een zo groot mogelijk gebied te bereiken en de kennis zo ver mogelijk door te geven. De leiders van het dorp moeten eerst toestemming geven.

De vrouwen die bij de voorlichting zaten waren van verschillende leeftijden. Ook hele jonge meiden nog. Ook de dingen die er werden verteld, zoals het schoonmaken van een flesje, het gebruik van anticonceptie (en waarom), zijn voor de meeste mensen in Nederland redelijk vanzelfsprekend. Voor de meisjes en vrouwen die aanwezig waren was dit niet zo. Ze waren actief betrokken en stelden ook vragen. Twee meiden schatte ik van mijn leeftijd. Wat een verschil in leven. Niet te vergelijken...

Na deze ochtend zijn we vertrokken naar een andere locatie. We reden dwars door het binnenland, waar veel armoede te zien was. We zijn naar een plek gegaan waar er een leuke dag is georganiseerd voor kinderen die hiv positief zijn en eigenlijk worden verstoten in hun community. Tijdens deze dag stond plezier hebben voorop. Er waren 50 kinderen die elkaar van tevoren niet kenden. Al heel snel zal je vriendschappen ontstaan en geen kind was alleen. Dat was heel mooi om te zien. Er was muziek en een zwembad, waarin de kinderen heerlijk aan het spelen waren.

Het doel van deze dag was ook om de kinderen te motiveren om naar school te gaan ondanks hun ziekte en tegenslagen. De kinderen kregen het gevoel dat ze er toe doen! Ook deze kinderen hadden ambities. De een wilde dokter worden, de ander leerkracht en zo waren er nog vele dromen. Het was een inspirerende dag. We hebben met de kinderen gespeeld, gedanst en gezongen. Omdat ik de dag met de kinderen zo'n mooi initiatief vond, waar de kinderen nog zo lang aan terug kunnen denken en wat hen een opstapje geeft voor de toekomst, heb ik Ntembi gevraagd of ze met onze hulp volgend jaar nog zo'n dag kunnen organiseren.

Ntembi vertelde dat ze volgend jaar dan graag een dag voor de oudere kinderen wil organiseren die van de basis- naar de middelbare school gaan. Veel kinderen weten niet hoe ze zich daarvoor in moeten schrijven en welke hulp ze daarbij kunnen krijgen, waardoor ze soms helemaal niet naar school gaan daarna. Die dag moet een leuke dag worden, waarbij ook voorlichting wordt gegeven over de vervolgstappen na de basisschool. Ook dat is een mooi initiatief, waar de vruchten op lange termijn van geplukt kunnen worden. Daarom is er €1000 van ons opgehaalde bedrag daar naartoe gegaan. Ntembi zal mij op de hoogte houden van de aanloop naar die dag en van de dag zelf, welke in mei zal plaatsvinden. Het team van Anova was zo enthousiast en werken vanuit hun hart. Dat komt direct bij de kinderen terecht! Supergaaf dat wij hierbij kunnen helpen.

De avond hebben we afgesloten met een diner met alle 8 medewerkers van Anova/Orange Babies om de afgelopen twee dagen te evalueren. Deze medewerkers hebben nog zoveel wensen en dromen en het enthousiasme druipt er vanaf. Zij geven duidelijk aan dat alle beetjes helpen en dat zien wij hier écht met eigen ogen. Elke euro die hier door Stichting Opstap besteed wordt beland bij de juiste mensen en kinderen.

Woensdag ochtend hebben we de Mobile Health Clinic nog in het veld in werking gezien. We zijn naar een afgelegen en arm dorp gereden waar de bus stond opgesteld. Er omheen stonden tentjes, waar de medewerkers de vrouwen en mannen kunnen testen op hiv. Omdat best een taboe heerst rondom hiv (je vraagt je af hoe kan dat, aangezien 90% van de bevolking in de dorpen besmet is). De mannen hebben er maling aan en maar een enkeling laat zich zien. De mannen zijn over het algemeen niet echt wat je in mijn ogen noemt keurig en nemen hun verantwoordelijkheid niet. Ze maken gerust bij acht verschillende vrouwen kinderen, welke dan ook besmet kunnen raken. Vaak werken ze niet en leven ze van de kinderbijslag. Ik kan me hier heel boos om maken, omdat de kinderen die geboren worden er niets aan kunnen doen. In dat opzicht zou ik denken, inpakken die bus en wegwezen, die mensen zoeken het maar uit en moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Dit heb ik zo gezegd tegen een van de teamleden van Anova. Het is inderdaad zo. Maar als je helemaal niets doen en ook geen voorlichting geeft, zal het alleen maar erger worden. En tenslotte kunnen de kinderen er inderdaad niets aan doen.

Het was heel leuk om de Mobile Health Clinic in het veld te zien. En ook nu was het team van Anova weer zo super enthousiast en lief. Dit zou de laatste keer zijn dat we ze zouden zien voordat we weer terug zouden rijden naar Johannesburg.

We hebben ze gedag gezegd en nog een hoop foto's gemaakt. Wat een fijne mensen!

Op woensdag zijn we weer terug gereden naar 'Joburg' om donderdag weer een nieuw project te mogen bezoeken. De community die is opgezet door Valencia in een wijk in Johannesburg. Ook dat beloofd weer een avontuur te worden met veel indrukken. Door de vele indrukken zijn mijn antwoorden op mijn eerder gestelde vragen nog niet helemaal beantwoord. Dat moet allemaal even rustig aan bezinken.

Reisverslag Zuid Afrika

Deel 2

Donderdag 24 november t/m zondag 27 november

Na een vrij lange terugrit van zo'n 6 uur zijn we weer terug in Johannesburg. De dagen die we maken zijn lang en intens. Heel de dag door stromen er indrukken binnen, waardoor je amper tijd hebt om deze te laten bezinken. Mijn hoofd voelt daarom ook als een stromende massa die nog niet stil wil staan. Niet alleen de projecten die we bezoeken zijn indrukwekkend, maar ook het rijden door Zuid-Afrika zelf. Het is zo'n verschil met Nederland, dat ik me steeds afvraag hoe "gelukkig" de mensen hier zijn in hun leefomstandigheden. Geluk is een relatief begrip, dus zolang ik die mensen zelf niet zou kunnen spreken, om dat te vragen, blijft die vraag onbeantwoord. Als ik een inschatting moet maken zo vanaf de zijlijn, kan ik zeggen dat de mensen er best gelukkig uitzien. Kinderen spelen met elkaar op straat. Ze spelen tikkertje en spelen in de plassen na een regenbui. Volwassenen maken een praatje met elkaar en overal op straat is het levendig.

Het bovenstaande kwamen we tegen toen we door Sowete reden. Dat is een vrij slechte wijk in Johannesburg. Mensen leven op straat. Quinton vertelde dat er vaak wel 10 mensen in een appartement wonen, waardoor er geen privacy is en mensen de straat op gaan. Overal is wel wat te zien; eettentjes, zelfgemaakte kraampjes met etenswaren met dingen die wij echt niet willen eten en er zitten met een naaimachine op straat om zo wat geld te kunnen verdienen. Mensen zijn heel creatief in manieren bedenken om wat geld te verdienen. De reden dat het zo druk is op straat is misschien individueel gekeken niet fijn. Maar dat het zo levendig is op straat doet wel erg gezellig aan. Mensen hebben echt contact met elkaar. In Nederland is dat naar mijn ervaring veel minder. Mensen zijn bij ons meer op zichzelf en gaan als ze de deur uit gaan vaak recht op hun doel af: boodschappen doen, naar een sportvereniging, werken enzovoorts. Hierdoor leeft het minder op straat. Iedereen zit toch meer in zijn eigen wereld. In Zuid-Afrika vond ik het "community gevoel" heel sterk aanwezig.

We zijn vrijdag naar de wijk 'Lehea' gegaan, waar Khaja Centre is gevestigd. Oftewel het project Mount Olive. We wisten van tevoren dat we die middag een rondleiding zouden krijgen door het Centre en dat we 3 huisbezoeken zouden doen, om te kijken waar er hulp nodig is. Bij aankomst was daar het meest bijzondere welkom wat ik ooit heb gekregen.

De hele crew van Khaja Centre stond ons als op te wachten. Onder begeleiding van Jembe's, werd er traditioneel gedanst en gezongen. Wat een ritmegevoel hebben die mensen!! Het was super gaaf om te zien. Ook wij moesten meedansen. Nou... houten klaas was niks bij ons, in vergelijking met de mensen daar. Ze zijn heel muzikaal en soepel. Al dansend en zingend liepen we naar binnen, waar het nog verder ging. In één ding zijn Afrikanen in ieder geval goed: herrie maken! Ze deden van die traditionele

geluiden met hun tong en de "Hallelujah's" en "Amen's" vlogen om onze oren. Wat een enthousiasme!

Maar ook hier had ik graag even onzichtbaar mee willen genieten. Door zo'n onthaal voelde ik me erg opgelaten. Hoewel de mensen daar het wel gepast vinden, voelde het ongepast. We komen alleen maar om hulp te bieden, waardoor ik ook nu had willen zeggen: 'wij kijken op de achtergrond wel met jullie mee!'

Het centrum is bedoeld om voornamelijk kinderen uit de wijk een veilige haven te bieden waar ze letterlijk veilig zijn, een kans op onderwijs kunnen krijgen en waar de kinderen mee kunnen doen in een programma dat 'Youth Development Program' heet.

Daarna volgde de rondleiding door Khaja Centre. We begonnen in de 'Trauma Room'. Helaas komt het in de wijk waar Khaja Centre is gevestigd, veel voor dat meisjes, vrouwen en tegenwoordig ook jongens, worden misbruikt. Ze kunnen dan vaak nergens naartoe. Sommige komen dan zelf naar Khaja Centre of worden gebracht door familie of kennissen. Daar mogen ze zo lang als ze fijn vinden in de kamer blijven, om de eerste momenten even door te komen, voordat de politie ingeschakeld wordt. In de kamer kunnen de mensen zich in een deken wikkelen als ze dat willen en even tot rust komen. Zodat ze voor even een gevoel van veiligheid hebben.

Heftig om te beseffen dat die kamer nodig is. Terwijl ik daar stond, kon ik me niet voorstellen hoeveel leed mensen in deze kamer hebben ervaren. Misbruik lijkt me fysiek en mentaal een van de ergste dingen die je kan overkomen. Je eigenwaarde en je veiligheid kan in een klap van je worden ontnomen. Waar halen mensen het lef en het recht vandaan om zoiets te doen.

Vervolgens hebben we de bibliotheek bekeken. Er stonden aardig wat boeken. Allemaal engels talig, om het engels van de kinderen te stimuleren. Op scholen is dat de voertaal. De jongen die de leiding had over de bibliotheek is zelf door Khaja Centre opgevangen en opgenomen in het programma. Hij geeft nu vrijwillig de kinderen op Khaja Centre bijles voor studie. Zo probeert Valencia, de oprichter van Khaja Centre, het balletje door te laten rollen. Veel van de crew members zijn vroeger zelf bij Khaja Centre terecht gekomen en helpen/werken er nu. Dat was mooi om te zien. Omdat ze zelf hebben ervaren wat het ze heeft gebracht, spat het enthousiasme en de betrokkenheid van ze af. Naar mijn idee blijft het balletje op deze manier ook echt rollen. We hebben ook het computer lokaaltje bekeken. Hier leren kinderen wat een computer is met een toetsenbord en een muis.

De hele simpele vaardigheden om met een computer om te gaan.
Er zit geen internet op de computers.

Alle ruimtes, ook de klaslokaaltjes zijn van het formaat als de container op de bovenstaande foto.

Toen gingen we door naar het soort kleuterschooltje, wat ook was opgebouwd uit 4 containers met in het midden een piepklein speelplaatje, waar alleen wat kunstgras lag. Toen de kinderen ons zagen vlogen ze ons gelijk om onze nek. We werden echt aangevallen door kleuters. Ik was verbaasd over hoe de kinderen reageerden. Ze lieten ons niet meer los. Ieder van ons had wel vijf kinderen op schoot. Valencia vertelde dat de kinderen dit vaker doen, omdat er thuis vaak geen vaderfiguur en/of warmte aanwezig is. De kinderen worden weinig geknuffeld. Dit greep mij heel erg aan. Misschien wel het meeste van heel deze reis. Liefde ontvangen is zo essentieel. Ook om het later weer terug te kunnen geven. Het was daarom heel mooi om te zien, dat de kinderen die liefde op het Centre absoluut krijgen!

Ze zongen een liedje, de 'Banana Song'. Ze konden er bij dansen en ook de kleintjes zijn al zo soepel!! Leuk om een keer met de kinderen te doen! En daarna zongen ze nog een lied. Dat was een eye opener... In het lied zongen de kinderen: 'Don't touch me here, don't touch me here. Call 133'. En 'STOP CHILD ABUSE'. Letterlijk met hoofdletters, want de kinderen stonden rechtop met hun hand naar voren. Ze zongen het lied vol overgave en stonden rechtop en stevig in hun schoenen. Dat dit nodig is, is schokkend. De kinderen leren op het centrum dat ze eigenaar zijn over hun eigen lijf en wat ze moeten doen mocht er toch iets gebeuren.

De klaslokalen waren heel klein. Er past net een tafel in met wat stoeltjes. Er was geen speelgoed aanwezig, zo ook geen knutselspullen. Wat een verschil met thuis.. Waar wij ons richten op de totale ontwikkeling van een kind en letten op alles, wordt er hier voor het grootste deel aandacht gevestigd op het verwerven van de Engelse taal, het aanleren van sociale basisvaardigheden en het bouwen van zelfvertrouwen. Blijkbaar is dat hier nodig en heeft dat de meeste prioriteit. Hoe het zal zijn als de kinderen daar naar groep 3 gaan, heb ik niet kunnen zien en ook niet gevraagd.

Omdat we die middag op huisbezoeken moesten, hebben we niet meer tijd bij de kinderen door kunnen brengen, wat jammer was.

Voordat we op huisbezoek gingen hebben we een les bijgewoond waarin kinderen zaten die met het 'Youth Development Program' meedoen. Het ging over het herkennen van gevoelens bij anderen. Hoe kun je aan gezichtsuitdrukking en de houding van iemand herkennen hoe hij of zij zich voelt en wat kun je er dan mee? Dat waren vragen die naar voren kwamen en werden behandeld door een van de crew members. Haar naam is Rebecca. Zij is toen ze jonger was zelf ook bij Khaja Centre terechtgekomen, waar ze ook deelnam aan dit programma. Nu wil zij anderen inspireren en ze een kans geven. Heel mooi!

Ze vertelde dat ze dit met heel veel plezier en enthousiasme doet en dat ze ooit graag naar de universiteit wil om een 'social worker' te worden, om zo nog meer mensen te helpen ook op emotioneel gebied. Het was mooi om te zien met hoeveel vrolijkheid en enthousiasme ze vertelde.

De huisbezoeken waren net als de vorige erg indrukwekkend. We zijn bij een jongen van 20 thuis geweest, omdat hij sinds het overlijden van zijn ouders (aan hiv) een crèche aan huis runt. Op deze manier heeft hij inkomsten en kan hij voor zijn broertjes en zusjes zorgen, die bij hem in huis wonen. In de kleine achtertuin stond een schuurtje waar dan de crèche is. Er stonden alleen een paar stoeltjes en ook de tuin, welke de speelplek voor de kinderen moet zijn, was niet erg kindvriendelijk. Stichting Opstap gaat er voor zorgen dat de tuin kindvriendelijk wordt en er komt nog een klein gebouw bij, zodat hij meer kinderen op kan vangen. Een mooi project, waar meerdere mensen en kinderen de vruchten van plukken!

De jongen die in het huis woont dat we daarna bezocht hebben, gaat bijvoorbeeld werken bij de jongen met de crèche. Hij gaat de tuin kindvriendelijk maken en helpt met het bouwen van het tweede gebouw. Stichting Opstap betaald deze jongen dan. Hij kan op die manier zijn familie helpen. Het huis waarin zijn moeder en hij met zijn 6 broertjes en zusjes woont, is namelijk leeg. Het enige wat er stond was een fornuisje en een wc pot. De kinderen slapen op de grond. Met het geld dat hij verdient, kan hij meubels kopen. Het was een soort onwerkelijk om te bedenken dat het hele gezin op de grond moest slapen, eten en leven...

Na de huisbezoeken zijn wij weer terug gegaan naar Khaja Centre, om het gebouw om te toveren in een feestzaal...

De volgende dag zou het jaarlijkse "gala" plaatsvinden op Khaja Centre. Dit is voor degenen die het 'Youth Development Program' hebben afgerond. Van tevoren was ons verteld om een beetje netjes gekleed te komen.

Dat we "underdressed" waren is nog een understatement.. De meiden en jongens hadden allemaal mooie gala jurken en pakken aan. Wat opviel is dat de pakken van de jongens soms wel héél groot waren.. of met een hoogwater broek of veel te grote schoenen. Dat komt omdat de kleding niet van hun zelf is. Heel het jaar door probeert Valencia kleding te verzamelen voor het gala, zodat de kinderen dit aankunnen, omdat ze zelf het geld niet hebben om die kleding aan te schaffen. Het begon allemaal met een foto shoot buiten. De meiden en jongens konden aardig poseren!! Ook wij moesten erbij op de foto. Na het lezen van het verslag kun je je wel voorstellen hoe ik me voelde...

Het Centre was echt prachtig versierd en er was een tafel indeling. Ouders en grootouders van de kinderen mochten in het geval dat aan de orde was ook aanwezig zijn. Rick en ik zaten samen aan een tafel met 3 meiden. Ze waren heel aardig en we hebben leuk kunnen kletsen.

Het gala begon met dansen en zingen (hoe kan het ook anders in Afrika!) En het was ook deze keer weer superleuk om mee te maken. Jongens en meiden dansten met elkaar en ze zongen met zijn allen een mooi lied, wat ze speciaal hadden geschreven/gemaakt als dank voor Khaja Centre. Er was ook nog een gedicht gemaakt door een meisje die zelf had deelgenomen aan het programma. Het gedicht ging over van jezelf houden, jezelf respecteren en eigenaarschap. Het was een motiverend gedicht, waaruit ook nu bleek dat het werken aan zelfvertrouwen en het opkomen voor jezelf een grote rol speelt.

Ook de diploma's werden uitgereikt. Er werd veel geklapt en gejoeld. Helemaal door de meiden, wanneer er een jongen naar voren kwam! René stond er ook bij, omdat Stichting Opstap een groot deel van het project steunt.

Aan het einde van het gala riep Valencia Rebecca naar voren (het meisje die de lessen van het YDP geeft). Petra, mijn tante, mocht haar vertellen dat ze de opleiding Social Worker mag gaan doen op de universiteit. Rebecca was letterlijk sprakeloos van blijdschap en een paar tranen bleven dan ook niet uit. Het was heel mooi om te zien dat ze zo blij was met deze kans.

Toen werden er twee meiden naar voren geroepen die op het centrum de kleuters "lesgeven". Momonde en Thuli. Ook ik werd naar voren geroepen en mocht de meiden een brief geven waarin stond dat ze de opleiding voor 'Nursery Teacher' oftewel de Pabo mogen gaan doen. Dit wordt gefinancierd vanuit de resterende €1000!! Wat waren die meiden ook blij. Na afloop heb ik ze even goed kunnen spreken. Ze waren zo enthousiast en nu al gedreven om de opleiding af te gaan ronden. Als je het verhaal van bijvoorbeeld Thuli hoort, dan besef ik maar al te goed wat een bevoorrecht mens ik ben. Thuli heeft haar vader nooit gekend. En haar moeder heeft haar achter gelaten toen ze drie maanden was. Haar tante en zus hebben haar grootgebracht. Momenteel slaapt ze 5 dagen per week op Khaja Centre (waar geen bed staat). Ze vertelde dit ons in de auto.

We hebben haar thuis afgezet, omdat ze het nieuws gelijk aan haar zus wilde vertellen. Zelden heb ik iemand zo zien stralen!

Ook wij zijn terug gegaan naar het hotel, na alwéér een hele fijne en enerverende dag.

Zo is alweer het einde van de reis aangebroken. Zondag hebben we op de markt nog wat souvenirs gekocht en zijn daarna richting vliegveld gegaan voor de terugreis naar Nederland. Ik had het voor geen goud willen missen. Het is voor iedereen denk ik wel eens goed, om met eigen ogen te zien dat dingen niet vanzelfsprekend zijn en dat je leven ook anders had kunnen beginnen. Maar ook hoe mooi het is om te zien dat mensen elkaar helpen, zoals Stichting Opstap doet. Ook al zijn het maar relatief gezien kleine dingen, waarbij mensen vaak individueel worden geholpen, het helpt echt!! Het is geen water naar de zee dragen. Ieder mens telt. En ieder mens dat een kans krijgt, zal andere mensen inspireren en motiveren! En die mensen gaan vaak ook weer andere mensen helpen, omdat ze zelf hebben ervaren hoe dat is.

Over het algemeen vond ik de mensen heel erg vrolijk ondanks hun situatie soms. Als ik naar mezelf kijk, dan weet ik niet of ik zo vrolijk zou zijn. Misschien is de vergelijking met jezelf ook niet te maken, omdat wij niet in die omstandigheden zijn opgegroeid. Daaruit blijkt wel dat het ervaren van "leed" inderdaad relatief is. Het is voor ieder mens anders. Ook hoe je ermee omgaat is voor iedereen anders. En dat ligt ook weer aan waar je geboren en getogen bent.

De prioriteiten binnen het leven daar liggen over het algemeen ergens anders dan bij ons. Daar is het prioriteit om eten op tafel te krijgen en om veilig te zijn en inkomsten te vergaren. Dat maakt het leven ergens denk ik wel ietsje makkelijker. Zij maken zich niet druk over welke kleding ze hebben, naar welke sportschool ze gaan, of ze wel of geen yoga les gaan nemen en of ze wel moeder, carrièrevrouw, partner en goede vriendin tegelijk kunnen zijn. Daarmee wil ik niet zeggen dat iedereen in Nederland zo leeft. Maar ik denk dat een groot deel van de maatschappij in een modus zit waar dingen meer, mooier, leuker en beter moeten gaan. Om te ervaren hoe tevreden mensen kunnen zijn met weinig, was heel fijn. Daar tegenover staat natuurlijk wel dat wij in Nederland de beschreven armoede en ellende over het algemeen niet kennen en dat wij een relatief welvarend land zijn.

Naar mijn mening zou er een goede middenweg te vinden moeten zijn!

Het was een onvergetelijke ervaring!!

Milou